

स्थानीय तहको भगिनी सम्बन्ध स्थापना सम्बन्धी निर्देशिका, २०८१

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (८) बमोजिम स्थानीय तहले विदेशी स्थानीय तहसँग सामाजिक, सांस्कृतिक, प्राविधिक, वातावरणीय, सूचना प्रविधि लगायतका क्षेत्रमा परस्पर सहयोग, सहकार्य तथा असल अभ्यास र अनुभव आदान प्रदान गरी स्थानीय तहको आर्थिक र सामाजिक रूपान्तरण तथा सुशासन प्रवर्द्धनमा सहयोग पुऱ्याउन र स्थानीय तहले स्थापित गर्ने भगिनी सम्बन्धलाई उपलब्धिमूलक, व्यवस्थित र पारदर्शी बनाउन वाञ्छनीय भएकोले,

यो निर्देशिका जारी गरिएको छ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस निर्देशिकाको नाम "स्थानीय तहको भगिनी सम्बन्ध स्थापना सम्बन्धी निर्देशिका, २०८१" रहेको छ।

(२) यो निर्देशिका नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिदेखि लागू हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिका, -

(क) "ऐन" भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ सम्झनु पर्छ।

(ख) "नेपाली नियोग" भन्नाले विदेशस्थित नेपाली राजदूतावास, संयुक्त राष्ट्र सङ्घका लागि नेपालको स्थायी नियोग र नेपाली महावाणिज्यदूतावास सम्झनु पर्छ र सो शब्दले नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको विदेशस्थित नेपाली कूटनीतिक निकाय समेतलाई जनाउँछ।

- (ग) "पदाधिकारी" भन्नाले स्थानीय तहको अध्यक्ष, प्रमुख, उपाध्यक्ष, उप-प्रमुख, वडा अध्यक्ष तथा स्थानीय कार्यपालिकाका अन्य सदस्यसमेतलाई सम्झनु पर्छ।
- (घ) "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ बमोजिमको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ।
- (ङ) "भगिनी सम्बन्ध" भन्नाले स्थानीय तहले विदेशी मुलुकका स्थानीय तहसँग ऐन तथा यस निर्देशिका बमोजिम कायम गरिने सम्बन्ध सम्झनु पर्छ र सो शब्दले खण्ड (ज) बमोजिमका स्थानीय तहबीच कायम हुने सम्बन्ध समेतलाई जनाउँछ।
- (च) "मन्त्रालय" भन्नाले नेपाल सरकारको सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।
- (छ) "विदेशी प्रतिनिधि" भन्नाले विदेशी मुलुकका स्थानीय तहका प्रमुख वा प्रतिनिधि सम्झनु पर्छ र सो शब्दले विदेशी मुलुकका स्थानीय तहको प्रतिनिधित्व गर्न तोकिएको आधिकारिक व्यक्ति समेतलाई जनाउँछ।
- (ज) "स्थानीय तह" भन्नाले गाँउपालिका, नगरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिका सम्झनु पर्छ।
- (झ) "सहमतिको दस्तावेज" भन्नाले स्थानीय तहले यस निर्देशिका बमोजिम भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्दा हस्ताक्षर गरिने समझदारी पत्र सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद - २

भगिनी सम्बन्धका क्षेत्र

३. भगिनी सम्बन्धका क्षेत्र: स्थानीय तहले विदेशी मुलुकका स्थानीयतहसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापित गर्दा देहायका क्षेत्रमा ज्ञान, अनुभव र असल अभ्यास आदान प्रदान गर्ने गरी सम्बन्ध स्थापित गर्नुपर्नेछ:

- (क) स्थानीय पूर्वाधार,
- (ख) शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई,
- (ग) स्थानीय उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि तथा बजार पहुँच,
- (घ) कृषिको आधुनिकीकरण,
- (ङ) स्थानीय रोजगारी सिर्जना र गरिवी निवारण,
- (च) विज्ञान तथा प्रविधि,
- (छ) वातावरण संरक्षण र जलवायु परिवर्तन,
- (ज) विपद् व्यवस्थापन,
- (झ) फोहोरमैला व्यवस्थापन,
- (ञ) स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता विकास,
- (ट) पर्यटन तथा संस्कृति,
- (ठ) नेपाल सरकारले उपयुक्त र आवश्यक देखेका अन्य क्षेत्र।

४. भगिनी सम्बन्धका क्षेत्र स्पष्ट गर्नु पर्ने: (१) स्थानीय तहले विदेशी मुलुकका स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्न सहमति लिनु अघि दफा ३ बमोजिमका क्षेत्र, किसिम र स्वरूप प्रष्ट रूपमा उल्लेख गर्नुपर्नेछ।

(२) स्थानीय तहले स्वदेशका अन्य स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्दा समेत दफा ३ बमोजिम आपसी सहयोगका क्षेत्र, किसिम र स्वरूप प्रष्ट गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद - ३

विदेशी मुलुकका स्थानीय तहसँगको भगिनी सम्बन्ध स्थापना प्रक्रिया

५. पूर्व स्वीकृति लिनु पर्ने: (१) स्थानीय तहले विदेशी मुलुकका स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्नु अघि नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिँदा विदेशी मुलुकको स्थानीय तहसँग गरिने समझदारीपत्रको मस्यौदा साथ स्थानीय कार्यपालिकाको निर्णय एवम् सम्बन्धित प्रदेश सरकार, मन्त्रिपरिषद् कार्यालयको परामर्श संलग्न राखी मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम भगिनी सम्बन्ध कायम गर्ने सम्बन्धमा पूर्व स्वीकृतिका लागि स्थानीय तहबाट अनुरोध भई आएमा मन्त्रालयले आवश्यक अध्ययन गरी तत् पश्चात रायका लागि अर्थ मन्त्रालय, परराष्ट्र मन्त्रालय र कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयमा पठाउनेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम प्राप्त राय समेत संलग्न गरी मन्त्रालयले भगिनी सम्बन्ध सम्बन्धी पूर्व स्वीकृतिको प्रस्ताव नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद् समक्ष पेश गर्नेछ।

(५) उपदफा (३) बमोजिम राय माग गर्दा सकारात्मक राय प्राप्त नभएमा वा शर्त सहितको राय सहमति प्राप्त भएमा मन्त्रालयले समझदारीपत्रको मस्यौदामा आवश्यक परिमार्जनका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहमा लेखी पठाउनेछ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम मस्यौदामा परिमार्जनका लागि लेखी आएमा स्थानीय तहले सम्बन्धित विदेशी मुलुकको स्थानीय तहसँग आवश्यक छलफल समेतका आधारमा परिमार्जन गरिएको मस्यौदा कार्यपालिकाबाट पुनः स्वीकृत गराई मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

६. समझदारीपत्र मस्यौदा गर्दा ध्यान दिनुपर्ने: (१) स्थानीय तहले विदेशी मुलुकको स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापनाका लागि समझदारीपत्रको मस्यौदा तयार गर्दा सम्बन्धित मुलुकसँगको कुटनीतिक सम्बन्ध, विकास सहायता परिचालन नीति, नेपालको प्रचलित कानून र यस निर्देशिकामा भएका व्यवस्थालाई आधार मान्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम समझदारीपत्रको मस्यौदा तयार गर्दा स्थानीय तहले आवश्यक परेमा मन्त्रालय र परराष्ट्र मन्त्रालयको सहयोग लिन सक्नेछ।

(३) दफा ५ को उपदफा (२) बमोजिम प्रदेश सरकारको परामर्शका लागि पठाउँदा समझदारीपत्रको मस्यौदा कार्यपालिकाको स्वीकृति सहित मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(४) यस निर्देशिका बमोजिम स्थानीय तहले विदेशी मुलुकका स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्धका लागि समझदारीपत्रको मस्यौदा प्रस्ताव गर्दा अनुसूची - १ मा तोकिए बमोजिमको नमुना ढाँचाबमोजिम गर्नु पर्नेछ।

(५) विदेशी मुलुकका स्थानीय तहले समझदारीपत्रको ढाँचा प्रस्ताव गरी पठाएको अवस्थामा अनुसूची - १ को नमुना ढाँचामा समावेश भएका मूलभूत विषयसँग फरक नपर्ने गरी समझदारीपत्रको ढाँचा तय गर्न सकिनेछ।

७. भगिनी सम्बन्ध स्थापनाका लागि सम्पर्क गर्ने विधि: स्थानीय तहले विदेशी मुलुकका स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापनाका लागि सम्पर्क गर्दा सम्भव भएसम्म औपचारिक माध्यमको प्रयोग गर्नु पर्नेछ।

तर प्रारम्भिक सम्पर्कका लागि टेलिफोन, इमेल लगायतका छिटो सञ्चार माध्यमबाट सम्पर्क गर्न यस दफाले बाधा परेको मानिने छैन।

८. पत्राचार गर्ने अधिकारी तथा पत्राचारको भाषा: (१) स्थानीय तहले विदेशी मुलुकका स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्ने सम्बन्धमा औपचारिक रूपमा गरिने पत्राचारको भाषा अङ्ग्रेजी भाषा हुनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गरिने पत्राचारमा स्थानीय तहको प्रमुख वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ।

९. समझदारीपत्र सार्वजनिक गर्नुपर्ने: (१) स्थानीय तहले विदेशी मुलुकका स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गरिसकेपछि समझदारीपत्रमा हस्ताक्षर भएको पन्ध्र दिनभित्र आफ्नो वेवसाईटमा सार्वजनिक गरी सोको प्रति तीस दिनभित्र मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम समझदारीपत्र सार्वजनिक नगर्ने स्थानीय तहलाई मन्त्रालयले सार्वजनिक गर्न निर्देशन दिन सक्नेछ र यस्तो निर्देशन पालना गर्नु सम्बन्धित स्थानीय तहको कर्तव्य हुनेछ।

१०. समझदारी पत्रको संशोधन सम्बन्धी व्यवस्था: (१) स्थानीय तहले विदेशी मुलुकका स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्दा गरेको समझदारीपत्रमा संशोधन गर्नुपर्ने भएमा सोही समझदारीपत्रमा भएको व्यवस्था वा दुबै पक्षको सहमतिमा संशोधन गर्न सकिनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम समझदारीपत्रमा संशोधन गर्नु परेमा सहमति भएका संशोधनका बुँदा समावेश गरी स्थानीय तहले कार्यपालिकाको निर्णय तथा प्रदेश सरकारको परामर्श सहित मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम मन्त्रालयमा प्राप्त भएको समझदारीपत्रको प्रस्तावित संशोधन सम्बन्धमा मन्त्रालयले परराष्ट्र मन्त्रालयमा राय परामर्शको लागि लेखी पठाउनेछ।

(४) यस दफा बमोजिम गरिने समझदारीपत्रको संशोधन सम्बन्धी अन्य प्रक्रिया दफा ५ मा तोकिए बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद -४

नेपाल स्थित अन्य स्थानीय तहसँगको भगिनी सम्बन्ध

११. भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्ने प्रक्रिया: (१) नेपालका कुनै स्थानीय तहले अन्य स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्न चाहेमा दफा ३ बमोजिमका क्षेत्रमा सहयोग आदान प्रदान गर्ने गरी भगिनी सम्बन्ध स्थापना गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम भगिनी सम्बन्ध कायम गर्न चाहने स्थानीय तहले भगिनी सम्बन्ध कायम गर्न चाहेको स्थानीय तह र सोको प्रयोजन समेत खुल्ने गरी समझदारीपत्रको मस्यौदा कार्यपालिकाबाट निर्णय गराई समझदारीपत्रमा हस्ताक्षर गर्न सक्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम हस्ताक्षर भएको समझदारीपत्र यसरी हस्ताक्षर भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र सम्बन्धित स्थानीय तहको वेवसाइट मार्फत सार्वजनिक गरी सोको प्रति मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम प्राप्त भएको समझदारीपत्रमा उल्लिखित व्यवस्था प्रचलित कानून तथा यस निर्देशिका विपरित देखिएमा मन्त्रालयले आवश्यक सुधारका लागि निर्देशन दिन सक्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम सुधारका लागि मन्त्रालयबाट प्राप्त भएको निर्देशन पालना गर्नु सम्बन्धित स्थानीय तहको कर्तव्य हुनेछ।

१२. समझदारीपत्रको संशोधन: (१) स्थानीय तहले दफा ११ बमोजिम गरिएको समझदारीपत्रमा संशोधन गर्नु परेमा समझदारीपत्रमा भएको व्यवस्था वा सम्बन्धित पक्षबीचको सहमतिमा आवश्यक संशोधन गर्न सकिनेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गरिने संशोधनमा हस्ताक्षर गर्नु अघि त्यस्तो समझदारीपत्रमा भएको संशोधन सम्बन्धित स्थानीय तहको कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको हुनुपर्नेछ।

(३) यस दफा बमोजिम गरिएको संशोधनको जानकारी तीस दिनभित्र सार्वजनिक गरी सोको प्रति सम्बन्धित स्थानीय तहले मन्त्रालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

परिच्छेद - ५

समझौता कार्यान्वयन तथा प्रतिवेदन

१३. समझौतारीपत्रको कार्यान्वयन: (१) स्थानीय तहले यस कार्यविधि बमोजिम कायम गरेको भगिनी सम्बन्धको दस्तावेज कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई जानकारीको लागि गाउँ वा नगर सभामा पेश गर्नुपर्नेछ।

(२) स्थानीय तहले यस निर्देशिका बमोजिम भगिनी सम्बन्ध कायम गर्दा समझौतारीपत्रमा उल्लेख भएका बिषय कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित गाउँ वा नगर कार्यपालिकाको हुनेछ।

(३) यस निर्देशिका बमोजिम भगिनी सम्बन्ध स्थापना भएका विदेशी स्थानीय तहले आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग दिन चाहेमा नेपाल सरकारबाट जारी प्रचलित कानूनबमोजिम गर्नुपर्नेछ।

१४. नेपाल सरकारलाई जानकारी दिनुपर्ने: (१) स्थानीय तहले यस निर्देशिका बमोजिम भगिनी सम्बन्ध कायम गरी परिचालन गरेको सहयोगको किसिम, स्वरूप, परिमाण तथा सोसँग सम्बन्धित अन्य विवरण खुलाई प्रत्येक आर्थिक वर्षको श्रावण महिनाभित्र बार्षिक प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तयार गरिने बार्षिक प्रतिवेदनमा वैदेशिक सहायता बापत प्राप्त भएको विवरण अलगगै खुल्ने गरी समावेश गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको विवरणका आधारमा मन्त्रालयले स्थानीय तहले परिचालन गरेको वैदेशिक सहायताको एकीकृत विवरण तयार गरी आश्विन महिनाभित्र अर्थ मन्त्रालय पठाउनु पर्नेछ।

परिच्छेद - ६

विविध

१५. भगिनी सम्बन्ध कायम गर्न नहुने: (१) स्थानीय तहले देहायका बिषयको प्रतिकूल हुने गरी भगिनी सम्बन्ध कायम गर्न हुदैन:

(क) नेपालको राष्ट्रियता, राष्ट्रिय अखण्डता, सार्वभौमिकता, राष्ट्रिय हित र स्वाभिमान एवम् राष्ट्रिय संवेदनशिलताका क्षेत्र र राष्ट्रिय सुरक्षा,

(ख) भाषिक, धार्मिक, साँस्कृतिक, लैङ्गिक, जातीय र साम्प्रदायिक सद्भाव,

(ग) प्रचलित कानून तथा यस निर्देशिकामा पालना गर्नुपर्ने भनी तोकिएका विषय।

(२) उपदफा (१) बमोजिम भए नभएको विषय एकिन गरी नेपाल सरकारले स्थानीय तहलाई भगिनी सम्बन्ध स्थापनाको पूर्व स्वीकृति प्रदान गर्नेछ।

१६. **भ्रमण प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने:** (१) भगिनी सम्बन्ध कायम भएको स्थानीय तहको निमन्त्रणामा बैठक, अध्ययन, अवलोकन वा सेमिनारका लागि प्रचलित कानूनबमोजिम भ्रमणमा जाने स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीले भ्रमण सम्पन्न गरी फर्केको पैंतीस दिनभित्र गाउँ वा नगर कार्यपालिकामा भ्रमणको उपलब्धी सहित उल्लेख गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ।

(२) स्थानीय तहले दफा १४ को उपदफा (१) बमोजिम तयार गर्ने वार्षिक प्रतिवेदनमा यस दफा बमोजिमको भ्रमण सम्बन्धी विवरण समेत समावेश गर्नुपर्नेछ।

१७. **विवरण अध्यावधिक गर्नु पर्ने:** (१) स्थानीय तहले यस निर्देशिका बमोजिम कायम गरेको भगिनी सम्बन्ध सम्बन्धी विवरण अध्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको विवरण वार्षिक रूपमा सम्बन्धित प्रदेश सरकारको मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय र मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

१८. **प्रतिबद्धता दिन नहुने:** पदाधिकारीले वैदेशिक भ्रमणको शिलशिलामा नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति नलिई भगिनी सम्बन्ध कायम गर्न वा नेपाल सरकारको तर्फबाट कुनै प्रकारको प्रतिबद्धता जनाउनु हुदैन।

१९. निर्देशन दिन सक्ने: (१) स्थानीय तहले यस निर्देशिका बमोजिम कायम गरेको भगिनी सम्बन्धको समझदारीपत्रमा उल्लेख भएका बिषयको कार्यान्वयनको अवस्था बारे मन्त्रालयले अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम मन्त्रालयबाट प्राप्त भएको निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित स्थानीय तहको कर्तव्य हुनेछ।
२०. प्रचलित कानून लागू हुने: यस निर्देशिकामा रहेका प्रावधान नेपालको अन्य कुनै प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म प्रचलित कानूनको प्रावधाननै लागू हुनेछ।
२१. बाधा अड्काउ फुकाउ: यस निर्देशिकामा लेखिएका कुनै कुरामा द्विविधा वा बाधा उत्पन्न भएमा मन्त्रालयले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ।

अनुसूची - १
(दफा ६ को उपदफा (४) सँग सम्बन्धित)

समझदारी पत्रको नमूना ढाँचा

Memorandum of Understanding (MoU)
on
Establishment of Sister City Relation
Between
.....**Rural Municipality/Municipality,.....Province**
Nepal
and
.....**Municipality/City/County/.....**
Government of
Country

..... and the (hereinafter referred to as the "Parties" collectively and the "Party" individually),

In furtherance of their desire to establish sisterhood relation and friendship, strengthen bilateral relations and foster cooperation between the two parties, thus contributing to the enhancement of friendly and cooperative relation between, Nepal and

Have agreed to the following,

Article 1- Objective

The objective of this Agreement is to-

- 1.1 Outline an understanding between and in order to create a framework for collaboration;
- 1.2 Establish friendship and foster cooperation within the framework of their respective jurisdiction, on the basis of mutual respect, equality and mutual benefit, in conformity with the respective country's laws and policies;
- 1.3 Extend financial and technical cooperation in the socio-economic and infrastructure development of the parties;
- 1.4 Extend coordination and support to replicate the best practices to the either party;
- 1.5 Support to strengthen institutional capacity of the parties.

Article 2- Areas of Cooperation

The major areas of cooperation shall be:-

- 2.1 Infrastructure Development:** Construction and upgrading of roads and bridges, transport management, hydro-power development, communication, information and technology, solid waste management.
- 2.2 Economic Development:** Agriculture and livestock development, establishment of industry, enterprise development, tourism promotion, promotion of low volume high value (LVHV) products.

- 2.3 **Social Development:** Support in health, education, drinking water and sanitation, conservation and promotion of cultural and historical heritage, establishment of art gallery and museum.
- 2.4 **Service Delivery:** Introduction of new technology, innovation, and best practices for improving public service delivery.
- 2.5 **Planning and Governance:** Support in the urban planning, land use planning, preparation and update of municipal transport master plan and comprehensive town development plan, good governance, participatory decision making.
- 2.6 **Capacity Development:** Human resource development, institutional capacity building.

Article 3- Roles of Parties

For the effective cooperation in the above mentioned areas, the Parties shall have the following roles in order to implement this MoU:

3.1 Roles of, Nepal

- a) Create or develop policies and institutional mechanisms for implementing the provisions of this MoU,
- b) Collaborate to identify new areas and framework of cooperation,
- c) Coordinate and facilitate to attract more Foreign Direct Investment (FDI),
- d) Organize or facilitate to organize various meetings, visits and exchange programmes of senior officials and eminent persons to strengthen cooperation,
- e) Solicit the support of the relevant agencies and authorities for implementing the provisions of this MoU,
- f) Prepare regular reports and submit to the Federal Ministries and other related institutions as required,
- g) Seek approval from the Ministry of Finance for matters that create financial liability.
- h) Any other roles and responsibilities as agreed between Parties within the scope of the agreement.

3.2 Roles of

- a) Create or develop policies and institutional mechanisms for implementing the provisions of this MoU,
- b) Collaborate to identify new areas and framework of cooperation,
- c) Coordinate and facilitate with the private sectors to channelize more Foreign Direct Investment (FDI) to other Party,
- d) Coordinate with other agencies of the country to foster mutual cooperation,
- e) Organize or facilitate to organize various meetings, visits and exchange programmes of senior officials, experts, professionals and eminent persons for strengthening cooperation,
- f) Solicit the support of the relevant agencies and authorities for implementing the provisions of this MoU,
- g) Any other specific roles and responsibilities as agreed between Parties within the scope of this agreement.

Article 4- Obligations of Parties

The Parties shall-

- 4.1 Abide to their respective national policies, prevailing laws and international agreements in the course of the implementation of this MoU,
- 4.2 Conduct regular meetings to communicate all programs, projects and activities to be undertaken under this MoU,

- 4.3 Prepare 'Joint Action Plan' on annual basis, and develop project proposals/activities in line with the action plan, abiding by the prevailing laws of the respective countries,
- 4.4 Ensure the timely availability of resources (both financial and technical) to implement the agreed plans/projects,
- 4.5 Develop mechanisms to resolve any issues that may arise during the implementation of this agreement,
- 4.6 Ensure transparency and accountability in their actions.
- 4.7 Seek concurrence from their respective authorities

Article 5- Statutory Compliance

- 5.1 This MoU shall not create any legally binding obligations among the Parties.
- 5.2 Nothing in the MoU shall preclude either of the Parties from exercising any measures and satisfying any obligations prescribed under the prevailing laws of their respective jurisdiction.

Article 6- Amendment

This MoU may be amended at any time through the mutual agreement between the Parties.

Article 7- Dispute Settlement

The disputes arising in the implementation and interpretation of this MoU shall be settled amicably through diplomatic means.

Article 8- Duration and Termination of Agreement

- 8.1 This MoU shall remain valid for a period of three years and may be renewed by the mutual agreement between the Parties.
- 8.2 This MoU may be terminated, prior to its expiration, by either party giving a written notice to the other of its intention to terminate the MoU at least three months in advance.
- 8.3 The termination of the MoU shall not affect the completion of the ongoing projects carried out under the framework of this MoU.

Signed on:Date.... at (name of place of signing)

IN WITNESS WHERE OF, both parties have signed this MOU in duplicate, in English and Nepali languages. The text in English language prevails if any discrepancies arises in the interpretation of the provisions of this MoU.

.....**Municipality,**
Nepal.

.....
Mr. /Ms.....
/Ms.....

Mayor/Chair Person

Witness:

..... **City,**
Government of

.....
Mr.

Mayor/Chair Person

Witness: